

Sahibi ve Umumî Neşriyat
Müdürü:
HASAN RASİM US
Basıldığı yer
VAKIT MATBAASI
Ankara Caddesi VAKIT Yurdu

16
EYLÜL 1940
PAZARTESİ

Numara : 378 Sene : 2
Tel. 23872 - Posta kutusu 214

Baskıya Verirken

Romanyada sanayi müesseselerine kontrol konuyor

Bükres, 16 (A.A.) — Hükümet memleketinde bütün müesseseler ve sanayilere kontrolörler koymak hakkını veren bir kararname neşredilmiştir. İktisadi baltalamağa karşı yeni tedbirler alınmıştır.

İngiltere için nazik an geldi

Londra, 16 (A.A.) — Lefajansı bildiriyor: İngiliz resmi mahfillerinde tesbit edilen bütün alâmetler B. Görçilin geçenlerde izah ettiği hal istila tecrübesinde bulunma. sı yahut plândan vazgeçmesi leap edeceği mütealemsi teyit edilmektedir.

İngiltere için nazik an gelmiştir. Yıldırım harbinin şu iki hedefi vardır:
1 — Münkale vasıtalarını tahrip etmek ve âme hizmetleri rini bozmak.
2 — Hükümeti maneviyatı bozmuş ve paniğe uğramış bir halk meselesi karşısında bırakmak.

Bu yıldırım harbi akim kalmış. Buna mukabil, Alman tayyareleri her an daha ziyade düzelen çok kudretli barajlara çarpılmaktadır.

Manş limanlarına 40 Ton infilâklı bomba atıldı

Londra, 16 (A.A.) — Dün Manş denizindeki limanlara hücum etmiş olan İngiliz tayyareleri Anvers nehri üzerine 40 ton yüksek infilâklı bomba ile binden fazla yangın bombası atmışlardır. Büyük bombardıman tayyareleriyle yapılan bu hücum iki buçuk saat sürmüştür. Calais'e karşı hücum iki saat devam etmiştir. Limanda bulunan halk meselesi karşısında bırakılmak. Bu yıldırım harbi akim kalmış. Buna mukabil, Alman tayyareleri her an daha ziyade düzelen çok kudretli barajlara çarpılmaktadır.

Amerika Sovyet elçisi Moskovaya döndü

Moskova, 16 (A.A.) — Amerika Birleşik Devletlerinin Moskova büyükelçisi Steinhardt, kısa bir mesafeye gitmiş olduğu Vaşington'dan dün akşam Moskovaya dönmüştür.

400 Tayyarenin iştirak ettiği Çetin bir muharebe

Düşürülen tayyarelerin sayısı 185

Londra, 16 (A.A.) — Hava nezareti istihbarat servisinin bildirdiğine nazaran Almanlar dünkü muharebeler esnasında iki mütemadi dalga halinde Londra ve cennubu şarkı mntakası üzerine 350 ilâ 400 tayyare göndermişlerdir. İlk dalga sabah saat 11 e doğru gelmiştir. Bu dalga takriben 200 kadar bombardıman ve avcı tayyarelerinden müteşkil olup Kent kontesini aşmıştır. Son hücum saat 15/15 de başlamıştır. Hücum iştirak edenler 10 grup halinde takriben 150 ilâ 200 tayyareden mürekkep bulunuyordu. Öğleden sonra daha ehemmiyetli olmak üzere Dortmund ve Southampton üzerine iki hücum yapılmıştır. Kent kontesi, Maideston, Canterbury ve Taymisin mansabı üzerinde muharebeler olmuştur. (Devamı 2 nci sayfada)

Fransada isyan hareketi mi ?

Papaslar, askerler, sanayi ve maliyeciler

Peten hükümetini devirmek istiyor

Terhis edilen bir asker sabrımız tükenmek üzere diye feryat etti

(Yazısı 2 inci sayfada)

Bu sabahki tren kazasında ölen ve yaralanan yok

Kaza tehlikesizce atlatıldı

Ankara, (Husulî) — Bu sabah saat 7 de Dil iskelesi istasyonundan hareket eden 13 numaralı yolcu katarı Dil iskelesine bir kilometre mesafede 55 numaralı marşandiz katarına arkadan çarpmıştır. Marşandiz katarında iki yük vagonu drayman etmiştir. Yolcu tren makinesinin ön tekerleği drayman etmiş olup yolcular arasında bu müsademenin dolaylı yaralı veya bereli yoktur. Yalnız her iki katar hasara uğramıştır. Vagonlar devrilmiş olduğundan yol bir müddet kapalı kalmıştır. Kaza mesulleri hakkında tahkikat devam etmektedir.

Mareşal Peten ve papaslarla asker ve sanayicilerin devirmek istedikleri basvекil muavini laval

Mısır henüz harbe girmedir

İtalyanlar Sollumdan daha ileri gidecek olurlarsa

Mısır İngiliz askerleri ile yanyana düşüşecek

Kahire, 16 (A.A.) — Röyter: Mısır - Libya hududunda Sollumun İtalyanlar tarafından işgalı, bazı mahfillerde tabii bir endişe uyandırmış olmakla beraber, buradaki kanaat, bu hareketin, Mısır harbe sürüklemek için kâfi derecede askerî ehemmiyeti haiz olmadığı merkezindedir. Bir yüksek hükümet memuru, dün Röyter muhabirine demiştir ki: İtalyanın harbe girişinden biraz sonra, kuvvetlerimizi huduttan çekmemizi müteakip, Sollum müdafaa edilmez telâkki edilmiştir. Bu

sebehten dolayı, Sollumun işgalini, İtalyanın Mısır istilâsı bahsinde doğrudan doğruya bir tehdit telâkki edemeyiz. Sollum, şimdiki, No - Mens - Land dahilinde bulunmaktadır ve hudut ile nefsi Mısır arasında muazzam hali erazi mntakası mevcuttur. Memleketimiz için doğrudan doğruya bir tehdit teşkil etmeden, İtalyanların daha ilerde girebilecekleri mümasil birçok hareketler bekliyebiliriz. Fakat İtalyan hareketi Mısırın istilâsına başlangıç şeklini alırsa, hiç tereddüt etmeden söylüyorum ki o zaman harp ilân edeceğiz. Askerlerimiz, o zaman, İngiliz askerleriyle yanyana savaşacaklardır.

KRAL FARUK'UN MESAJI
Kahire, 16 (A.A.) — Röyter: Kral Faruk, bütün müslümanları yarın sulh için duaya davet eden bir mesaj neşretmiştir.

Fransanın yeni Amerikan elçisi Ruzvelte itimatnamesini verdi
Amerika Cumhurreisi Fransaya olan sempatisinden bahsetti

Vaşington, 16 (A.A.) — Havas: Fransız sefiri B. Henri Haye itimatnamesini B. Ruzvelt'e takdim etmiştir. Merasim esnasında vermiş olduğu bir nutukta ezümle şunları söylemiştir: Betbaht vatanım uzun ve şev (Devamı 2 nci sayfada)

Sollumda italyan otomobil tahassütleri bombalandı

Kahire, 16 (A.A.) — İngiliz hava kuvvetlerinin tebliği: 13-14 eylül gecesinde İtalyan bombardıman tayyarelerinin faaliyet gösterdikleri garp çölünde, bombardıman tayyarelerimiz, Sollum mntakasında düşmanın otomobil nakliyat tahassütlerine karşı muvaffakiyetli hücumlar yapmışlardır. Bombalar otomobiller arasında düşmüş ve bir kısmına isabetler vaki olmuştur. Bombalar, kitalar arasında da düşmüştür. Bir yangın çıkarılmıştır.

Sudlanda, düşman tayyareleri, Hartumun cennubu şarkisinde Koryabia üzerine, bombalar atmışlardır. Hiçbir maddi hasar yoktur. Bizim tayyarelerimiz, Gura hava meydanına hücum etmişlerdir. Bir hangara ve diğer binalara tam isabetler kaydolunmuştur. Bir çok büyük yangınlar çıkarılmıştır. Bombardıman tayyarelerimiz yeniden Assaba da hücum etmişlerdir.

Bukingama düşen bombalar patlamadı

Londra, 16 (A.A.) — Bukingam sarayına dün isabet etmiş olan bombalar hakkında söylenildiğine nazaran, bunların birisi binanın üzerine diğeri de parkının çimleri üzerine düşmüştür. Bombaların ikisi de patlamamıştır. Aynı zamanda birçok yangın bombası parkın içine düşerek otları tutuşturmuştur. Yangın polis ve pasif koruma servisleri tarafından derhal söndürülmüştür. Kral ve kraliçe sarayda bulunmıyorlardı. Sarayda pek az müstahdem mevcut bulunmaktaydı. Bunlar sığınaklarda oldukları cihetle insanca zayıt olmamıştır.

SENT - POLE DÜŞEN BOMBA KALDIRILDI
Londra, 16 (A.A.) — Çarşamba günü Cent Pol katedrali yakınına düşen teahhürlü bomba dün eksperler tarafından kaldırılarak emin bir yere nakledilmiştir. O civarda menedilmiş olan seyrüsefer yeniden başlamıştır.

Macaristan Transilvanyalı mülteci kabul etmiyor

50 vagon geri gönderildi

(Yazısı 2 nci sayfada)

İlkokullarda talebe kaydı başladı

Kayıt işleri 30 Eylüle kadar devam edecek

İlkokullarda yeni talebe kaydına bugünden itibaren başlanmıştır. Bu yıl ilkokullara 934 doğumlu talebeler kabul edilmektedir. Yer kalmadık takdirde 935 doğumlu talebeler de alınacaktır. İlkokullara alınacak talebeler maarif müdürlüğü nün tertip etmiş olduğu semt haritasına göre yapılacaktır. Her okulun alacağı talebelerin mahalle

si bu haritaça gösterilmiştir. Başöğretmenler bu plâna göre hareket edeceklerdir. 935 doğumlulardan gösterişli olanların kabulü ancak maarif müdürlüğü yoluyla olacaktır. Münhasıran okul idareleri talebe alamıyacaklardır. İlk tahsil çağmdakiilerin 8000 çocuk olduğu tesbit edilmiştir.

Kahve ithalâtının Ziraat Bankasına verilmek ihtimali var

(Yazısı 2 nci sayfada)

İstanbul mebusları bugün vilâyette toplandı

İstanbul mebusları bugün saat on yedide Cumhuriyet Halk Partisi İstanbul vilâyet merkezine gelecek Parti başkanı Reşat Mimaroglu'nun yanında vali ve belediye reisi doktor Lütfi Kırdarın iştirakinde bir toplantı yapmışlardır. Mebuslar parti merkezlerinde

ve halkevlerinde İstanbullularla yaptıkları temaslarda tesbit ettikleri dilekleri valîye bildirmişlerdir. Dileklerde vilâyet ve belediyenin yapabileceği işlerden maadisi vekâlete ve diğer alâkadar maaşlarına bildirilecektir.

Fransanın yeni Amerikan elçisi

(Başarafa 1 nci sayfa)
refli mazisinde kaydetmemiş olduğu pek acı bir mağlûbiyet kaydetmemiştir.

Görünüşe rağmen harp bizim için henüz bitmiş değildir. Madi ve manevi pek büyük acılar daha uzun müddet bütün yuların üzerine gökecektir. Bir çok kadm ve çocuklar getin bir esaret çekmekte olan erkeklerinin avdetini daha belki uzun müddet bekleyeceklerdir.

Bütün bu felâketlere rağmen size sunu temin ederim ki, pek çok fedakârlıklar sayesinde elde edilmiş olan Fransız birliğini, bazı ihtilâfların mevcut olması

na rağmen yıkabilecek hiç bir kuvvet mevcut değildir.

Sefire verdiği cevapta B. Ruzvelt, ezdimle şunları söylemiştir:

Çektiği ızdıraplara rağmen Fransanın idealini kalbinde taşımakta olduğunu öğrenmekle bahtiyarım. Fransızlara karşı benim ve Birleşik Amerika halkının sempatisi vardır. Ben de sizinle ümit ederim ki bu kadar fedakârlık pahasına kurulmuş olan Fransız Birliği muhafaza edilecektir. Size Vasingtonda samimi bir ikamet temin etme isterim. Karşılaşacağımız meselelerin halli için ve iki memleket arasında mevcut olan dostane münasebetlerin idamesi için benim ve hükümetimin tesriki mesaisinden emin olabilirsiniz.

İki sanyelik hikâyeler!

Bir iş adamı

(Not Defterinden)

15 AGUSTOS 1940
Bugün karımla, yine işsizliğim yüzünden bir hayli kavgâ ettik. Gelirim güvencerek böyle aylak oturmakta bir iş sahibi olmaya karar verdim.

16 AGUSTOS 1940
Nedim aklıma geldi. Nasıl bir iş tutmam lazım geldiğini sormak için idarehanesine uğradım. Odasına girdiğim zaman koltuğa gömülmüş şıman bir kadma karşılaştım. Nezaketle onu sordum:
— Karıştım. Ben de nereye gittiğini öğrenmek istiyorum, dedi.

18 AGUSTOS 1940
Karımla yine bir hayli atıştık. İş aramak, iş tutmak bahanesiyle, sabahdan akşama kadar gezdiğime kanlı.

18 AGUSTOS (Öğleden sonra)
Karımla geçinme, anlaşma imkân olmadığını anlıyorum. Akıl da ummak için avukat Kadri'nin yazıhanesine uğradım: Mahkemeler tatil olduğu için gelmiyormuş.

21 AGUSTOS 1940
Faklin yazıhanesine uğradım; beni daktilosu karşıladı. Kendisini sordum zaman ondan aldığım cevap şu oldu:
— Patron yemek aralarında yazıhanede bulunmaz.

22 AGUSTOS 1940
Dostum Faklî yazıhanesinde bulmanın mümkün olmayacağını ancak üçüncü gidişimde anladım. Meğer daktilo "Patron hiç bir gün yazıhanesinde bulunmaz, diyecek yerde:
— Patron yemek aralarında yazıhanede bulunmaz! diye ferasetime bitap etmiş.

23 AGUSTOS 1940
Kati kararımı verdim. Kimseye danışmamış bulunuma rağmen bir yazıhane açacağım: İş Dalresi.

28 AGUSTOS 1940
Yazıhaneyi açtım. Kartın memnun.

3 EYLÜL 1940
Evde dırıldan eser kalmadı.

13 EYLÜL 1940
Bugün dilkate değer bir mektup aldım. Bir dostum yazmış, yazıhaneye bırakmış... "İşini tebrik etmek için üç defadır geliyorum, bulamıyorum ve işe gittiğini öğreniyorum; bu iş kılığında iş boluğu? Allah versin!," Karımın kulağına kursun...

— Ya numara Dört?
— Dediğim gibi onun usulleri, ni öğrenmeğe başladım... Siz yine gülünüz, Hastings fakat bir adamın şahsiyetini anlamak, ve muayyen mallerde ne gibi hallerde tevessül edebileceğini bilmek, muvaffakiyetin başlangıcı sayılır. Aramızdaki bu düelloda, o bana faaliyet ve tarzı tefekkürü hakkında ipuçları verirken benim hareket tarzım hakkında hiç bir şey bilmiyor. O aydınlıkta, ben karanlıkta yım.

Şunu iyi biliniz ki Hastings, Dörtler hergün benden biraz daha fazla çekinmek mecburiyeti, ni duyuyorlar. Buna da sebep benim istiyerek hareketsiz kalışumdur.

— Evet, fakat bizi rahat bıraktılar. Hayatımıza hiç bir sıkılasta bulunmadılar.

Puaro düşünceli bir tavırla:
— Evet... Doğru... Bu vaziyet

te benim hayretimi mucip oluyor.

Sonra bizi yere vurmak için ellerinde bir çok çare ve vasıtalar var... Bunlardan istifade edeceklerini zannediyordum... Ne demek istediğini anlıyorsunuz zannediyorum?

— Yeni bir cinayet âletinden mi bahsetmek istiyorsunuz?

— Yok canım!.. Ben sizin muhayyilenize müracaat ediyorum, siz gelip bana bir suikasttan bahsediyorsunuz... Neyse aldım maymız... Ah.. Kibritim kalmamış... Hava fena amma kırık hem kibrit almış hem de biraz dolmuş olurum... Affedersiniz ama, sizin aynı zamanda Arjan-tinla itilâfı, Cemiyetin aşması, Sığır İretilmi, Kaya tırmamaları, İtil için esareti kitaplarını hep birden okumanıza imkân var mıdır?

Bir kahkaha attım. Ve Kitâb için esareti okuyacağım yegâne kitap olduğunu, ötekilerin şim-

Kahve ithalatının Ziraat Bankasına verilnek ihtimali var

Gümrükte aylarca bekledikten sonra nihayet çikarılması temin olunan 25 bin çuval kahve yüzünden birçok ihtilâflar başgöstermiş ve bazı tüccarlar alâkadarlara müracaat ederek kendilerine bu mallardan verilme istenmediğini bildirmişlerdir. Bundan başka Anadolu'nun birçok uzak semtlerinden şehrimize tüccar ve esnaf gelerek kahve talebinde bulunmuşlardır. Alâkadarlar ise bunlara mal ver-

mek imkânını görememişlerdir. Bu gibiler eskiden aldıkları vilâyetlerden mübayaatta bulunmaları bildirilmiştir.

Gümrükten çıkarılan bu kahvelerin birkaç tüccar elinde kalarak piyasada bir buhran başgöstermesi için alâkadarlar tedbirler alacaklardır. İstanbuldaki bütün kahveciler tesbit edilecek ve bunlara evvelki ihtiyaçları nisbetinde mal verilecektir.

Ticaret vekâleti alâkadarlara mühim bir tamim göndermiştir. Bu tamimde, kahve tacirlerinin son bir imtihan geçirdikleri ve eğer memleketin dört aylık ihtiyacı olan 25 bin çuval kahve ötede beride gizlenip piyasada buhran başgösterirse bundan sonra kahve ithalatının Ziraat bankasına verilmesi ve bütün memlekette kahve tevziinin banka şubeleri tarafından yapılacağı bildirilmiştir.

400 tayyarenin iştirak ettiği çetin bir muharebe

(Başarafa 1 nci sayfa)
Düşman tayyareleri tardedilmişti.

Londra üzerinde düşman tayyareleri İngiliz avcıları ile karşılaşmıştı. Londra üzerinde başlıyan bir muharebe Hastings sahilleri üzerinde nihayet bultmuştu.

HARP HAKKINDA MÜTEMMİM TAFSİLAT

Londra, 16 (A.A.) — İngiliz hava dahilî emniyet nezaretinin tebliği:

Dün hemen öğleden sonra, büyük bir Alman tayyareleri filosu, Kent kontluğu sahilleri geçmiş ve Londra mntakasına girmeğe teşebbüs etmiştir. Hava dafî bataryaları ateş açmış ve mütecavizler sahil üzerinde avcı tayyarelerimiz tarafından karşılanarak şiddetli muharebeye icbar edilmiştir.

Daha sonra düşman tayyareleri, Portland ve Southampton mntakaları üzerine daha küçük iki hücum yapmışlardır. Bu mntakalarda birkaç ev harap olmuş, bir kaç küçük yangın çıkmıştır. Bu yangımların süratle önüne geçilmiştir. Bildirilen telefât miktarı, yüksek değildir.

UÇ HASTANEYE BOMBA DÜŞTÜ

Londra, 16 (A.A.) — Hava nezareti ile anavatan emniyeti nezareti taraflarından tebliğ edilmiştir.

Düşman tayyarelerinin geçici faaliyeti geniş bir mikyas dahilinde Londra muhitinde görülmüş ve buraya birbirini müteakip ufak bombardıman tayyareleri filoları gelmiştir.

Birtakım ticarethanelerle hususi evler hasara uğramıştır.

Almanlar, bir kere hastanelere hücum etmişlerdir. Bu hastanelerden üçüne bombalar isabet etmiş tir.

Memleketin her tarafında büyük mntakalara bombalar düşmüş ve de ıka ettikleri hasar cüzidir. İngilterenin şimali garbisi ile cenubu şarkisi Gal memleketinin cenubu ve aralarında İngilterenin cenup şehirlerinden biri bulunan diğer birtakım nevali Almanların hücumlarına maruz kalmıştır. Vukuu bildirilen hasarlar ehemmiyet sızdır. Gece düşmanın bir bombardıman tayyaresi düşürülmüştür.

Dün Almanların 185 tayyareleri tahrip edilmiştir. Bunların 7 si tayyare dafî bataryaları, mütebaki de avcı tayyarelerimiz tarafından tahrip olunmuştur. Düşürülen

tayyarelerin 131 i bombardıman tayyaresidir.

Londra, 16 (A.A.) — Dün 185 Alman tayyaresinin tahrip edilmiş olduğu öğrenilmiştir. Dün kaybolan avcı tayyarelerimizden beşi hareket üslerine dönmüştür. Bir netice kaybolan İngiliz avcı tayyarelerinin miktarı 25 e baliğ olmaktadır. 11 pilot sağ ve salamdır.

GEÇEN HAFTAKI ALMAN KAYIBI

Londra, 16 (A.A.) — Geçen hafta içinde Almanlar 455 tayyare ve 1100 tayyareci kaybetmişlerdir. Aynı hafta içinde İngilizlerin zayıfatı 100 tayyare ile 57 tayyarecidir.

BANLIYÖLERDE HASARAT

Londra, 16 (A.A.) — Düşmanın gece hücumu esnasında, ekser hasarat, Londranın uzak banliyösünde vukuua gelmiştir.

SON HARP ÇOK ŞEDİT OLDU

Berlin, 16 (A.A.) — Rüyter ajansından:

Resmî Alman ajansı bildiriyor: Alman tayyareleri, dün Londra üzerinde uçuşlar ve İngiliz avcı tayyarelerinin mücadim fevkinde ve hayrete şayan tecemmüllerine şahit olmuşlardır.

Alman ajansı ilâve ediyor: İngilizler, Alman bombardıman tayyarelerini püskürtmek için seferber edebilmiş oldukları bütün avcı tayyarelerini Londra üzerinde toplamışlardır.

Aynı ajans, bu toplantıya rağmen Alman tayyarelerinin yeniden bombalarını Londraya atmağa muvaffak olmuş olduklarını bildirmektedir.

Muharebenin her vakitinden çok daha çetin olmuş olduğu da ilâve edilmektedir.

Macaristan mülteci kabul etmiyor

Budapeşte, 16 (A.A.) — Nim resmi kaynaktan bildiriliyor:

Transilvanyanın Romenlere kalmış olan kısmından gelen mültecileri taşımakta bulunan 50 yük ve gonundan müteşekkil bir tren, Romen - Macar hududundaki Kuer toes istasyonuna gelmiştir. Mültecilerin ifadelerine nazaran, Romen makamatı yurtlarını terketmeğe mecbur etmiştir.

Kimsenin yerini terketmeğe icbar edilmeyeceğini ve herkesin karp kalmamakta hakkı hıyarını istimal edeceğini âmir bulunan Viyana hakemlik itilâfına istinaden, Macar makamatı mültecileri kabul etmekten içtinap ederek gerisin geriye göndermiştir.

General Antoneskonun beyannamesi

Diktatör diyor ki: Kin gülmüyerek muvaffak olmağa gayret edeceğim

Bükres, 16 (A.A.) — D.N.B. General Antonesko neşrettiği bir beyannamede ezdimle şunları söylemiştir:

Bütün millet artık temiz ve saf bir ruh taşıyacaktır. Bitarafılığı muhafaza ederek, kin gülmüyerek haksız hareketlerde bulunmıyarak muvaffak olmağa gayret edeceğim. Şimdi artık vazife ve çalışma zamanı gelmiştir. Milletin manevi ve askeri noktalardan ıslahı derhal başlayacaktır. Köylü, amele ve memurların hayat şartları derhal iyileştirilecektir. "Lejyoner devlet, in kanunları, disiplin, çalışma, talim ve terbiye, ciddiyet ve millî tesanüt kanunları olacaktır. Valide kraliçenin avdeti herkesi büyük bir disiplin muhafaza etmeğe mecbur edecektir. Manevi misali, gösterdiği itidal ve tevazu ve vatanperver ruhu ile kral ailesi, Romen milletinin mesul istikbalini temin edecek olan Romen ailesinin yeniden timsalini teşkil edecektir.

"21 senedir metanet ve itimadla Macaristanı idare etmiş bulduğunuzdan dolayı Macar milletinin minnetlerini arz ederim. Göstermiş oldukları azimden dolayı Transilvanya Macarlarımıza teşekkül ederim. Bütün Macar milletini bunları bağırma basmıştır. Macar milleti uzun senelerdenberi aynı yerlerde oturmakta olan diğer milletleri de bağırma basmıştır. Bu milletlerin yaşlıları daima Macaristanı avdet etmeği arzu ederlerdi. Gençleri de kendilerini Macaristandan iyi bir ana olamıyacağını öğrenceklerdir. Bunların bazıları nın bu anaya karşı bazı kabahatleri olmuş olsa dahi gözlemlerini yumacacağız. Biz onlara iyi bir babacağız.

Bu bölgenin Macaristana avdeti dolayısıyla Tuna havzasındaki vasiye ve binlerce senelik vecibelerini artmaktadır. Bu vazifemizi yapacağımıza resmen söz veriyoruz. Budapeştin Alman ve İtalyan elçileri kral naibinin kabul resmî ne iştirak etmişlerdir.

Fransada isyan hareketi mi?

Cenevre, 16 (A.A.) — D.N.B. ajansı bildiriyor:

Vişiden öğrenildiğine göre, birkaç gündenberi irtica unsurları, bir araya toplamaya çalışan bir hareket belirtmektedir. Papazlar, Action Française etrafında toplanan krallık taraftarları ve bazı askerlerle büyük sanayi ve maliye mümessilleri bu harekete iştirak etmektedirler. Verilen malûmata nazaran, iyi malûmat alan mahfillerdeki intiba bu hareketin her şeyden evvel başvekil muavini Laval ile temsil ettiği siyaseti bertaraf etmeğe matuf olduğu merkezindedir.

TERHİSEDİLEN BİR ASKERİN MEKTUBU

Paris, 16 (A.A.) — Tas:

Fransız gazeteleri Fransadaki dahilî müşkülât üzerinde durmak tadırlar. Lavalin, Parise yaptığı son ziyaret esnasında şimali Fran-

Amiral Horti Koluzvara girdi

Amiralin istikbalinde 100,000 kişi bulundu

Kont Taleki bir nutuk söyledi

Budapeşte, 16 (A.A.) — Stefani ajansından:

Naibi hükümet Horti, dün Kolozvar'a gitmiştir. Hükümet erkânının kâffesi, iki yüz mebus, kışının mümessilleri, askeri ve millî memurlar ve 100,000 kişiden ibaret bir halk kütfesi, Naibi hükümetin şehre duhulü esnasında hazır bulunmuşlardır.

Naibi hükümet, bir nutuk söylemiştir.

Nutuktan sonra askeri kıtaat, tribünlerin önünde muazzam bir geçit resmi yapılmıştır.

KONT TELEKİNİN NUTKU

Budapeşte, 16 (A.A.) — Macar ajansı bildiriyor:

Transilvanyanın ilhakı münasebetiyle yapılmakta olan gençlikler Kral Naibinin Kolozvar'a girme-si ile en yüksek noktasma varmıştır.

Otomobile gelen kral naibi ve refikası, halk tarafından tarif edilemez tezahüratla karşılanmışlardır. Milli marş çaldıktan sonra basvekil kont Teleki bir hoş geldi, niz nutku söylemiş ve ezdimle şöyle demiştir:

"21 senedir metanet ve itimadla Macaristanı idare etmiş bulduğunuzdan dolayı Macar milletinin minnetlerini arz ederim. Göstermiş oldukları azimden dolayı Transilvanya Macarlarımıza teşekkül ederim. Bütün Macar milletini bunları bağırma basmıştır. Macar milleti uzun senelerdenberi aynı yerlerde oturmakta olan diğer milletleri de bağırma basmıştır. Bu milletlerin yaşlıları daima Macaristanı avdet etmeği arzu ederlerdi. Gençleri de kendilerini Macaristandan iyi bir ana olamıyacağını öğrenceklerdir. Bunların bazıları nın bu anaya karşı bazı kabahatleri olmuş olsa dahi gözlemlerini yumacacağız. Biz onlara iyi bir babacağız.

Bu bölgenin Macaristana avdeti dolayısıyla Tuna havzasındaki vasiye ve binlerce senelik vecibelerini artmaktadır. Bu vazifemizi yapacağımıza resmen söz veriyoruz. Budapeştin Alman ve İtalyan elçileri kral naibinin kabul resmî ne iştirak etmişlerdir.

sadaki kömür madenlerinin işletilmesine muhasemat sebebiyle imkân olmadığından haberdar edildiği bildirilmektedir. Keza gazeteler mülteci madden artan işsizlik meselesiyle meşgul oluyorlar. Paris bölgesinde halkın yüzde doksans işsizdir.

"Derniers Nouvelles, ismindeki gazete terhis edilmiş bir askerinin maresal Petene hitaben bir mektubu neşretmektedir. Mektupta bunu denilmektedir:

"İztrablarmız hudutsuzdur. Ağırlıktan ölmekte olan işsizler ordusu na iş veriniz. Sabrımız tükenmek üzeredir, çocuklarımız açlığa mahkumdur."

Dörtler Kulübü

Yazan: Ağata Kristi —45— Nakleden: M. Enön

dilik beni alâkadar etmediğini söyledim. Puaro mahzun mahzun başını salladı:

— Öyleyse ötekilerini raflarına koyunuz. İntizam ve usulle hareket etmeyi bir türlü öğrenemiyecaksınız, dostum... Öyle değil mi ya?... Rafları neden yapmışlar?

Kendisinden af talep ettim. Puaro kitapları yerli yerine koyduktan sonra beni, seçtiğim kitabım zevkimi tatmak için yalnız bırakarak çıkıp gitti.

Bayan Pirson oda kapısına vurduğu zaman yarı uykuya düşmüş bir halde olduğumu da itiraf etmeliyim:

— Sizin için bir telgraf var, yüzbaşı.

Fazla incelemeden telgrafı açtım ve yıldırımla vurulmuş gibi arkamdaki kanapeye çöktüm. Telgraf, Cenubi Amerikada çiftliğimin idaresini eline verdiğim Bronsen'den geliyordu:

"Dün Bayan Hastings ortadan kayboldu. Stop Dörtler adındaki Gangster çetesi tarafından kaçırıldığı zann olunuyor. Stop sizden talimat bekliyorum stop polise haber verildi fakat henüz bir ipucu bulunamadı Bronsen."

Bayan Pirson'a işaretle gılgılabileceğini ihlas ettim. Ve o milt. his kelimeleri defaatle okudum. Karımı kaçırmışlar!.. Hem de şu şeytan Dörtler!.. Şimdi ne yapmalıyım?

Muhakkak Puaro'yu görmem

lazımdır. O bana yardım edebilir, akıl öğretebilir. Bu sefer de ancak Puaro onların haklarından gelebilir. Birkaç dakika sonra döneceği muhakkaktır. O nu beklemekten başka yapılabilecek bir şey yoktur.

Tekrar kapı vuruldu. Bayan Pirson aralıktan başını uzattı:

— Size bir Çiğit getirdiler, yüzbaşı. Bir Çiğli getirdi. Aşağıda bekliyor...

Kâğıda yapıştım. Kısa fakat kat'î bir ifade tarzı vardı:

"Eğer tekrar karmıza kavuşmak isterseniz derhal hamili pusulayı takip ediniz. Eğer karmızı seviyorsanız arkadaşımıza hiç bir haber bırakmayınız."

İmza yerinde büyük bir 4 rakamı vardı.

Ne yapabilirdim? Benim yerimde siz olsaydınız ne yapardınız? Düşünecek vakitim yoktu. Yalnız bir tek şey düşünebiliyordum: Karım o haydutların eline düşmüştü!..

Onların emirlerine boyun eğmekten başka yapacak şey yoktu. Sevgili hayat yoldamızı tehlikeye koyamazdık... O Çiğliyi takip etmem lazımdır... Bir tuzakla düştüğümü biliyordum... Bir hapıs veya ölüme neticelenebilecek bir tuzak olabiliyordu... Fakat bu tuzakta yem olarak hayatta en çok sevdiğim insan kullanılmaktaydı... Biran bile tereddüt edemedim.

Asıl canımı sıkan arkadaşımın bir haber bırakamamak meselesi idi... Eğer kendisine bir ipucu verebilmiş olsaydım belki her şey yoluna girerdi... Acaba buna teşebbüs etmeli miydim? Zahir de beni gözliyen yoktu. Fakat yine tereddüt ediyordum. Çiğli yine tereddüt ediyordu. Çiğli'nin yukarı çıkıp emirleri yerine getirip getirmediğini öğrenme, işi çok kolaydı. Fakat neden bur na teşebbüs etmiyordum. Onun hareketi güphelemini arttırıyor du.

(Devamı var)

iran petrolleri

Bütün evvelki yazılarımızda dünyanın diğer muhtelif mahallerinden petrol menbaları ve istihsal şekilleri etrafında izahat vermiştik. Bugünkü yazımızda da İran petrolleri hakkında tafsilat bulacaksınız.

İran, Umumi Harpten yirmi sene evvel, Nâsıddin Şah zamanında, cenebi hükûmleri ile temastan çok sakındı. Böyle iken, cenebi seyyahların memleket içinde gezmelerine, hattâ yerleşmelerine, mektep açmalarına bile müsamaha edildi. Bu cenebilerden biri de Kanadalı mühendis "William Knot d'Arcy" idi.

Bu Kanadalı genç mühendis, herkes gibi, İran mebanilerinde, iyilik ve ateş ilâhi olan "Hermes" i temsil eden ateşlerin, hiç sönmeyen, asırlarca yandığını okumuştur. O, bu ateşlerin, zerdüş mezhebi müessesileri âhuntları tarafından nasıl yakılıp idame edildiklerini bilmediği için, düşünce düşünce, bu ateşlerin, bu nurların, bu yerlerdeki petrollerin yanmasından ileri geldiğine kanaat getirmişti ve zaten, Ruslar Hazer denizi kenarında, da petrol çıkardıklarını da biliyordu. Neden, İran toprakları altında da, o kaynakların bir kolu bulunuyacaktı?

D'Arcy, Şıra vâdisinden başlayarak şimalde doğru yürüdü. Deve kervanlarına katılarak sam yollarının uğrağı tuz çöllerinden, güzel vahalardan geçti ve Nuh'un gemisi, nin konduğu rivayet edilen Ararat dağına kadar gitti. Gelgelelim, yeraltı hazinelerinden eser bulamadı. Mühendis, senelerce uğraştı ve 10 milyon frank sarfetti, bir netice, ye varamadı. Bu halde iken parası da bitmişken, yine, azminden bir zerre, ümidinden bir nebze kaybetmedi. O dındardı da... Haritalardan, kitaplarından sondajların, dan yorulduca, bir altın haçın önünde inel okumaya dalardı.

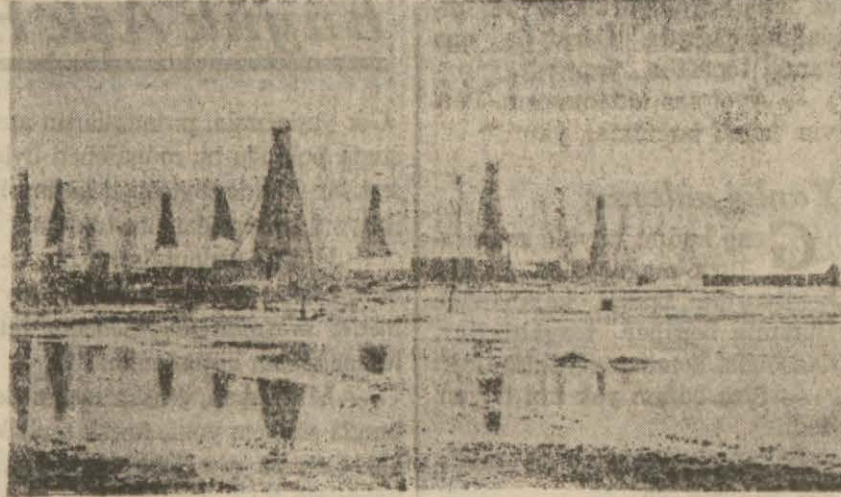
Genç mühendisin bu inatçı kanaati, İngiliz sermayedarların dikkatini çekti ve menfaat hıyacı ile, onlara, keselerini açtırdı. D'Arcy de, bu sayede, araştırmalarına devam imkân kazandı; fakat yine bir şey bulamadı. Verdikleri paraları heba olduğunu ve mühendisin de artık ihtiyarladığını gören İngilizler, onu, deli telâkki ediyorlar, istihfaf ediyorlardı.

D'Arcy, nihayet, petrol araştırmalarının vazgeçti. Tahran'a gitti. İran asrileştirmek isteyen Şah'a, müşavirlik etmeye başladı. Bu arada makine ticareti de yaptı; küçükük bir demiryolu inşa etti ve yine zenginleşti. Üstelik, şah-tan altmış sene r... detle petrol araştırmaya ve işletmeye imtiyazı aldı. İhtiyar mühendis, petrol hıyacı tahakkuk ettiremeyeceğine kanaat getirdiği için, imtiyaznamesini cebine yerleştirdi ve memleketine dönmeye hazırlandı. Bu sırada, kendisine karlı teklifler yağmaya başladı. Elindeki imtiyazı, altı milyon İngiliz lirasına satılmaya kadar özenen İngiliz sermayedarları da zuhur etti. O:

— Ben, İran çok severim. Para hırslı güderem, imtiyazı devretmekle onun başma belâ getirmek istemem...

Diyecek bütün teklifleri reddetti ve Acem körfezinden, Amerika'ya gitmek üzere olan bir vapura bindi.

D'Arcy, vapurda, bütün vaktini ibadetle geçiren bir misyonere tesadüf etti ve onunla samimîleşti.

İran: Abadan'da petrol tesisi

Misyoner, ihtiyarını dindarlık hislerini gıcıklaya gıcıklaya Newyorka muvasalatlarından evvel, imtiyazı kilise namına teberru ettirmeye muvaffak olarak ve kâğıdı olarak cebine indirdi.

Bu misyoner, Entellicens Servis adamlarından başka bir kimse değildi. Böylece, imtiyaz, İngilizlerin eline geçmiş bulundu.

İranda, bundan sonra, petrol işletme safhaları ve topraklarında gaz hazineleri saklıyan sahalarda da siyaset çarpışmaları başladı.

Bidayette İranda, küçük işletmeler kuruldu. Önce, sonra, Anglo-Persian Oil şirketi işi eline alınca, petrol istihsalinde büyük bir inkişaf başladı. Şirket hisselelerinin yarısı İngiliz hükûmetinin, yarısı da bu imtiyazı elde eden Entellicens servisin elindeydi.

Kumpanya, on beş sene, rahat rahat çalıştı; bol para kazandı. Bir gün, 1910 senesinde, İran petrollerinin İngilizlerin inhisarında kalmaması kuskunan Ruslar, şaha yastılar ve şahtan bir nüfuz mntakası imtiyazı kopardılar. Şimdi, İran, iki nüfuz mntakasına ayrılmıştı: Şimali İranda Ruslar, Cenupda da İngilizler at oynattırmaya başladılar.

İngiltere buna tahammül edebilir mi? Entellicens servis, derhal harekete geçti, kıyamlar, ihtilaller birbirini velyetmeğe başladı. Şah, tahtından olacağından anlayınca Rusları memleketinden kovdu.

Umumi harp, İran petrol işinde bir değişiklik husule getirdi. İngilizler, kendi derlerine düştükleri için, şimali İranda petrol sahaları ile alakadar değillerdi. Bu fırsatı istifade eden Rokfeller, o ralarındaki petrol kuyularını satın aldı ve bir Gürcünün idaresine verdiler.

Bu vaziyet, 1919 senesine kadar, böyle devam etti. Bu tarihten sonra, İngiliz - İran petrol şirketi muazzam bir tröst şekline girdi. Bu tröst, 1919 senesinde İngiltere hükûmetini sıkırdı ve akdettirdiği bir muahede ile İran, bilhassa iktisadi cihetten, İngiliz himayesinde bir devlet haline getirdi. Rokfellerin vekili olan Gürcü, elindeki kuyuları İngilizlere devretmeye mecbur edildi ve buna itiraz eden Amerikan Tahran konsolosu, bir İranlı tarafından öldürüldü.

İngiliz - İran şirketi hamleden hamleye geçti. 1931 senesine kadar hissedarlarına 10 milyon İngiliz lirası temettü dağıtıyordu, İran hükûmetine de on bir milyon İngiliz lirasına yakın para veriyordu.

İran Şehinşahi Rıza Şah Pehlevi idareyi eline alınca, hükûmetin petrolden yüzde 16 nispetinde aldığı parayı az buldu. Memleketinin,

o karmakarışık halini, nasıl sihir-kâr bir kuvvetle ıslaha çare bulduysa, petrol işini de bir yumruktakı halletti: 1932 senesinde, şirket imtiyazını feshetmişti.

Bir İngiliz mühendis, bundan sonraki yeni anlaşmayı şöyle tasvir etmektedir:

"İran, 1933 nisan mukavelesile, petrol işine, eskisinden daha hakikimdir. Evvelce inhisar İranlıların zararındı. Bahtiyarîlerin petrol borularını tahrip etmelerinden husule gelen zararlar, hükûmete öde, tiliyordu. Yeni Şah, akden muteber olan, fakat fiilen sarfih bir haksızlık teşkil eden mukaveleyi ilga edince, İngilizler telâş ettiler, tehdit eylediler ve nihayet, bir şey yapamayacaklarını anlıyarak yatıştılar. İngilizler şimdi, ihrac edilen beher ton petrol başına, senede asgari 5 milyon ton hesabile, 4 şiling vermekte ve temettü hisseleri dağıtıldıktan sonra kalan kârın yüzde yirmisini de tesviye etmek, tedir. İran, eski zarara mukabil 2 milyon İngiliz lirası da tazminat aldı."

İranda, bugün 8 milyon ton kadar petrol istihsal olunmaktadır.

M. Rasim ÖZGEN

Bir İngiliz gemi kafilesine hücum

Berlin, 16 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor:

Dün sabah, Alman tayyareleri İngilterenin şark sahili açıklarında bir İngiliz gemi kafilesine hücum etmişlerdir. 8000 tonluluk bir ticaret gemisine bombalar isabet etmiş ve gemi tutuşmuştur.

Beykoz Sulh Hukuk mahkemesinden:

940/213

Dursun - Beykoz Yalı köyünde Fısıklı sokak 37 No:

Fethi Yamaç tarafından aleyhinize açılan alacak davasının duruşmasında 22/8/940 perşembe günü celsesinde ikamet gâhınız belli olmadıktan gıyap kararını ilân eden yapılmama karar verilmiş olduğundan gıyap kararının tebliğinden itibaren beş gün içinde bir itirazınız varsa, itirazınızı yazılı olarak bildirmenize ve gıyap masrafının da duruşmadan önce mahkeme veznesine yatırmanıza ve bu işleri yapmadığınız takdirde bir daha duruşmaya kabul edilmeyeceğiniz ve gelecek celsede davamın delilleri toplanarak duruşmanın bitirileceği ve duruşmanın 23/9/940 pazartesi günü saat 10 a bırakılmış olduğu ilân eden tebliğ olunur 15109

madan cevap verdi:

— Benim başımı, benim için değil satmak için omuzlarımm üstünde tuttuğunuz. Ben ondan denize ilk çıktığım gün vazgeçmiştim. Kâfir emriyle kaptanlık edemem. Varm ne haliniz varsa görün!

Miguel'in bütün tehditleri para etmedi. Hasan kaptan Nuh deyip Peygamber demiyen cin sindendi.

Miguel aşçı Pavço ile kısa bir istisareden sonra Hasan kaptanla anlaştı. Hasan kaptan ku, mandayı alacak ve onları fırından kurtardıktan sonra yine zincirliğine dönecekti. Kendilerini ve gemilerini salimen ve başka bir kuvvetin eline düşürmeden fırtınadan kurtarsın onlarda onu ilk uğrayacakları limanda serbest bırakacaklardı.

Hasan kaptanın güc, kalmı sesi ilk defa geminin kıçında yükseldiği vakit tayfalar büyük bir tehlikeli iplere atıldılar.

İş inada bindi!

GÖRÜLÜYOR KI Almanlar da İngilizler de iş inada bindirdiler. Bir taraf:

— Bütün dünya benim hakkı, miyetim altma girecek; silâh, para, erzak gibi maddi varlıklarla Hürriyet, Müsavat, Adalet gibi mevhum prensipler benim anbarımda depo edilecek; zamanı gelince ve karnım doyduktan sonra artanımı katre katre dilediğim gibi, istediğim milletlere vereceğim!

Diyor:

Öbür taraf da:

— Bütün dünya hür ve müstakill olacak. Sulh ve sükun için, de yaşayacak Herkes malına sahip olacak, dilediği gibi kullanacak! Ben buna çalışıyorum!

Şimdi mesele orada değil; iki tarafın şu gaye uğrunda inadında... Hani bir fıkra vardır:

İki Arnaut Kadırgecesi camiye gitmişler. İmam o gece şerefine Teravihi hatmederek kıldırmağa karar vermiş. İşin beş on dakika da olup biteceğini zanneden Arnaut birinci rek'atın on beş dakikayı geçtiğini, üçüncü ve beşinci rek'atların da aynı suretle devam ettiğini görünce ar, kadaşına dönmüş:

— Bana bak, demiş, iş inada bindi sen eve git burada olduğumuzu haber ver, ben sonuna kadar bekliyeceğim.

Evet ama, imam efendinin keyfi olacak diye bütün cemaatin sonuna kadar beklemeye ne mecburiyetleri var?

HOCA

Sinemada

— Affedersiniz bayım; hiç olamazsa şu geçen öliye hiirmeten şapkanı çıkarınız.

Taşçının biri

... gazetesi sahibi ... beyin evine bir akşam uzak akraba basmadan biri misafiriğe gelmişti... Beyin çocuğu Can derhal odasına koştu. Misafiri baştan aşağı iyice süzdükten sonra:

— Siz berber misiniz? diye sordu.

— Hayır çocuğum.

— Ya!!!

— Nereden anladım benim berber olduğumu?

— Bilmem, babam pencereden sizi görünce "işte taşçının biri daha geldi" dedi de...

Uzun hikâye

BATİYELİ

- 3 -

Yazan: EFDAL NOGAN

görünyordu. Halinde, adeta etrafındaki esyaya bile sirayet eden vakarlı bir sükûnet vardı. Bu adam kötü bir tali eseri olarak İspanyol korsanlarına esir düşmüş bir Türk kaptanıydı. Adı Hasandı. Cezayir dayıları dahi ondan hürmetle bahsedilerdi. Armadillo'nun esas kaptanı onu ele geçirdiği zaman tanımış, onu büyük bir bedel mukabilinde satabileceğini düşünerek gemisinde alıkoymuştu.

Miguel ve avanesi de onu aynı sebeple beslemişlerdi. Lâkin şimdi şimdi ondan başka türlü istifade etmek istiyorlardı. Bu,

işten gelme bir istek değil, çaresizliğin sevkettiği bir mecburiyetti. Maamafih işlerini görürken sonra o yine zincirliğe dönecekti. Miguel o sırada böyle düşünüyordu. Tayfaların başı sesini git gide şiddetini arttırmakta olan fırtınanın fevkiye çıkartmak gayretile bağırarak esire ilk defa olarak mesleki lâkabiyle hitap etti:

— Hasan kaptan, dedi, başını bağışlamamızı istiyorsan gemiyi idare edeceksin. Yalnız her hususta benim kumandan altın da olduğunı unutma!

Hasan kaptan hiç istifini boz-

Diğer taraftan Sollumun İngiliz ve Mısır kıtaları tarafından evelden tahliye edilmiş bulunduğu da tebarüz ettiriliyor. Bu tahliye, İtalyanın harbe girişinin haftasında Mısırın harbe girmemesi için Mısır kıtalarının huduttan bir miktar geri çekilmeleri sırasında olmuş, o zaman Sollum kırsallarında ancak bir İngiliz piyade bölüğü bırakılmıştır. İtalyanlar ise bu civarata mevcut iki fırka ve üçüncü bir fırkanın topçu kuvvetlerini tahşit etmişlerdi.

Romanyada demir muhafızlar iş başında

Romanyada general Antoneskonun haftalardanberi teşekkül edemiyen kabinesi dün kurulmuş ve böylece "Demir muhafız teşkilâtı", Romanya mukadderatına hâkim bir hale gelmiştir. Bu teşkilâtın şimdiki reisi H. Sima başvekil muavini olmuş, Romanya totaliter devlet olarak ilân edilmiştir.

Romanyanın harici siyaseti muhter siyasetine uygun bir şekilde Roma ve Berlinin arzusunı göre idare edilecek, "demir muhafız teşkilâtı", memlekette yegâne "meşru", parti olarak kabul edilecektir.

General Antoneskonun almış olduğu geniş salâhiyetlere bakılırsa Romanyada yeni kralın Musolini'nin yanında İtalyan kralının rolüne benzeceği kestirilebilir. Fakat bunun ne kadar zaman süreceğini tahmin tabiatile imkânsızdır.

Bir günde 175 tayyare!

Londranın müdafaası için İngilizlerin yeni usul baraj ateşleri muvaffakiyetli neticeler vermeye başladı. Dün Almanlar Londra'ya 200 zer tayyare ile iki defa ve iki dalga halinde hücum etmişler, 175 tayyare kaybetmişlerdir. Hücum eden tayyarelerin adedine nisbetle bu 175 rakamı çok büyüktür. Röyter ajansının dediği gibi "yeni baraj ateşi muhakkak bir muvaffakiyet olarak sabit olan yeni usul üzerine müessesir.

Zaman geçtikçe ve tecrübeler devam ettikçe muvaffakiyetlerin de artacağı muhakkaktır...

Duvr limanı tekrar bombalandı

Berlin, 16 (A.A.) — D.N.B. bildiriyor: Dün Douvres limanı Alman tayyareleri tarafından yeniden bombardıman edilmiştir.

İstanbul Komutanlığı Satınalma Komisyonundan

Akseri ihtiyacı için 200 ton yeraltı kuru ot 17-9-940 günü saat 15 te pazarlıkta satın alınacaktır. Muhammen bedeli (13000) liradır. Şartlar hergün komisyonunda görülebilir. İsteklilerin belli gün ve saatte teminatta onbeş teminatla birlikte indiklida komutanlık satınalma komisyonuna gelmeleri. (8706)

feveranına sevkederdi; lâkin şimdi kızmağa vakti yoktu. El yordamıyla sesin geldiği tarafa doğru yürüdü. Belinden çıkardığı gemici bıçağıyla esirin ayağını bağlayan ipleri kesti; sonra ona kısaca:

— Yürü arkamdan, dedi.

Esir güvertede ciğerlerini taze hava ile birkaç defa şişirdi; birdenbire kavuştuğu aydınlığa henüz alışamayan gözlerini oğuşturdu, sonra lâkayline bir tavırla etrafında köpüren gılgın dalgaları seyre koyuldu. Bu, zümce boyulu, iri kemikli, zayıf bir adamdı. Çukur, siyah gözlerinde delice bir bakış vardı. Güc, kumral bıyıkları ağzının kenarlarından aşağı doğru iniyor, sonra, nihayetiendikleri noktalarda yukarıya kıvrılıyor. Sakallı değildi, lâkin traş o kadar uzamıştı ki ilk nazarda adama sakallı hissini veriyordu. Ayaklarını çiplak bileklerinde iplerden hasıl olma yara yerleri

tepelelerinde tehditkâr yükselecek bir dalga muhavreyi kışkırtıyordu. Armadillo sarsıla sarsıla onun altından çıkarken Miguel kararını vermiş bulunuyordu. Seri admiralın baş gücüne fırladı. İri omuzlarıyla dayanarak baş kasranın kapağına gariye itti ve aşağıya daldı. Zincirlik çok karanlıktı. Yüzündeki delikten içeri giren ışık Miguel'in bu koyu karanlığa ayarlanamamış gözlerini kâfi gelmemişti. Olan biten anı bir yalpasıyla düşme-ye ve İspanyolca selendi:

— Hey! Neredesin?

— Bu güc bir ses karanlığın karanlığı için düzgün bir cevap verdi:

— Kormüsün! Buradayım iş-

tepelelerinde tehditkâr yükse-

GÜLERMİSİN
AGLARMISIN

Gençlik, ihtiyarlık

- Tekrar genç olmak istemez miydin?
— Ne münasebet... Haftaya yeniden tekaülüzelerimize bağlanacak.

Oyle mi acaba!?

- Zeki bir adam, karısına hiç bir zaman kaba muamele etmez.
— Benim bildiğim, zeki bir adam hiç bir zaman evlenmez.

Gizli düşünceler

Yeni nişanlılar yanyana oturuyorlardı, Erkek, insan. Irm aklından geçen şeyleri bildiğini iddia ediyordu.

— Ben, diyordu. Mesela şimdi senin aklından ne geçtiğini bilirim.

Kız cevap verdi:
— Öyle ise beni niçin öpmüyorsun?

Bir şey değil

- Hayır ola... Elin, yüzün sarı... Ne oldu?

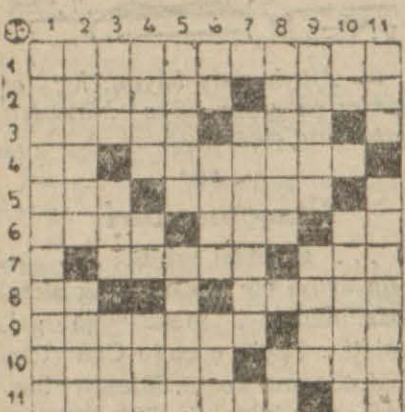
— Pek büyük bir şey değil. Sadece traş olurken tehlikeli surette yüzümü kestim. Kibrit yakarken tehlikeli surette parmağımı yandı. Ve bir "tehlikelerden sakıncamız" ilânını okurken otomobil kazasına uğrayarak kolum kırıldı.

Radyo

16.9.940 PAZARTESİ

19.10: Müzik, Müsterek ve tek şarkılar, 19.45 memleket saat ayarı, ve ajans, 20. Müzik, fasıl heyeti, 20.30 konuşma, 20.45: Müzik, - dinleyici istekleri, 21.10: Mozart - keman ve viyola duoları, 21.30 radyo gazetesi, 21.45: müzik, radyo orkestrası, J. Sibelius, ikinci senfoni, 23.30 memleket saat ayarı, ajans 22.45 müzik, dans, müziği, (pl.) 23.25-23.30 yarımkı program ve kapanış.

Günlük bulmaca

Soldan sağa:

1 — Bir spor müsabakasına dahil olan (iki kelime). 2 — Milli muvafakat eden. 3 — Amerikalı bir kadın sinema sanatçısının ikinci ismi, bir çeşid sandal. 4 — Bir emir, lakırdı ya göz at! (mürekkep kelime). 5 — Ok atmağa lazım olur, "sual eden" in tersi. 6 — Hayvan yavrusu, bir taraf, alfabe bir harfin okunuşu. 7 — Eskiden giyilen bir cins ayakkabı. bir hayvanın erkeği. 8 — Sahib, büyüğe. 9 — Ziya karşısında şaşırın (göz için). hayvanatın pabuçlarının tersi. 10 — İçini çeken (mürekkep kelime). atın boynunda bulunur. 11 — Kıbarane, bir renk.

Yukarıdan aşağıya:

1 — Yüksek bir yere tırmanan (iki kelime). 2 — Vukuu kabil meydan. 3 — Bir vilâyetimizin tersi, pismemişin tersi, aleyhte bulunmanın tersi. 4 — Metod, parçanın tersi. bayagi. 5 — Himaye edilen arkadaşlar, yatak. 6 — Bir renk. geçici, dünyaya gelmemize sebep olanlardan. 7 — Bir Ermeni ismi. 8 — Kameti uzun (iki kelime). bir emir. 9 — Hergeyi deviren ve kırmanın tersi. eski bir ölçü. 10 — Alfabe bir harfin okunuşunun tersi, bir emir. 11 — Yugoslavya'da bir şehir. eski Türklerden.

29 No: Bulmacamızın hali:

1 — Karavapuru, 2 — Usul, Şakacı 3 — Su, Af, L, Zur 4 — Uray, Takaza. 5 — Rif. Yenen, K 6 — A. İcen, Ş. K. 7 — Bilemek, Tak, 8 — Aslıy, Para. 9 — Ke. İnek, Lar, 10 — Adak, İfade, 11 — Ney. Çatana.

Sun'i şeyler

- Pervini yalnız başına denize bırakmaym. Dün az daha boğuluyordu. Cevadı imdadına çağırıldı. Cevat da ona "sun'i teneffüs.. yaptırdı.

— Ayol sen aldandım. Pervin "sun'i boğulma.. yar-

Yanlış anlamış

Genç kadın, büyük manifatura mağazasına girmiş, bekliyordu. İçerisi kalabalıktı. Bununla beraber tezgâhtarlar. dan birisi kendisine yaklaşarak:

— Size bakan yok mu bayan, dedi.

Bayan, kocasından bahsediliyor zannederek:

— Var, dedi. Fakat içeriye girmedim...

Mesleki alaka

İki hırsız bir mağazaya girmiş, soymakla meşguldüler. Bir aralık bunlardan biri, alelade bir kumaş üzerinde "metresi 10 lira" diye bir fiyat gördü ve arkadaşına:

— Buraya bak, dedi. apaçık arsızlık!

İlâç diye aldatmış

Safdil ihtiyar kadın, hayatında ilk defa olarak biraricimisti. Birkaç yudum aldıktan sonra:

— Aman yarabbi, dedi. Tıpkı kocamın kırk senedenberi kullandığı "ilâç", a benziyor.

HİHİ

Kalbinin Lesi

Büyük Aşk Hikâyesi

10

Nakleden: Cemil Neja

Göz yaşarımla, pırlantaların arasında bulduğu bu münasebeti öyle sert bir şekilde söylemişti ki gayri ihtiyari kollarından kurtulmuş..

— Hüthüs pırlantalarım mı, dedim. Güzel, fakat ben hislerle kıymetler arasında münasebetler bulunmasından hoşlanmam.

— Muhakkak, esasen benim de bunda şüphem yok.. Ancak muhakak olan bir şey daha varsa o da kocanızın bu pırlantalar için lüzumunda, hakkı imkânlarından daha fazla para sarfettikleridir.

Konuşmamızın almış olduğu bu garip şekil beni hayrete düşürmüştü:

— Kocam istediği kadar para verebilir, işleri kazancı karşına bu şekilde hediyeler almasını mümkün kılıyor..

Alenin gözleri gözlerine daldı ve sanki derinliklerinde bir şeyler arıyormuş gibi uzun uzun baktıktan sonra cevap verdi:

— Peki kocanız ne gibi işlerle meşgul oluyor?

Hakikati itiraf etmek lâzımgelirse, Serjin ne işle meşgul olduğunun ben de pek az biliyordum. Serj bana işlerinden hiç bahsetmez, hattâ bahsolunmasını da istemezdi. Yalnız bildiğim bir şey varsa o da iyi para kazandığıydı.. Her ne istesem derhal yapar, şahsı masraflarını söz söylemeden öderdi. Evin masraflarıyla alakadar olmadığım halde her ay cep harçlığı olarak oldukça büyük bir çekimzaldı.

Alen bu suali sorunca, o zamana kadar bu cihet ile hiç alakadar olmadığını bir kere daha hatırladım ve büyük bir safiyetle cevap verdim:

— Size bu hususta hiçbir şey söyleyemeyeceğim.. Kocam bana bunlardan asla bahsetmez. Fakat öyle zannediyorum ki ithalat işleriyle meşgul oluyor.

— Tabii bu münasebetle birçok seyahatler yapıyordunuz.. Siz de kendisine refakat ediyor musunuz?

— Oh, hayır, Serj, ara sıra Almanya, Avusturyaya, Romanya ya ve Bulgaristana gider birkaç gün kalır, fakat beni hiç bir zaman beraber götürmez. Bunlar öyle kısa ve çabuk yapılan seyahatler ki beraber gitmek zahmetine değmez. Fakat Fransa dahilinde ekseriya beraber seyahat ederiz.

— Almanyaya hiç birlikte gittiniz mi?

— Hayır bir kere beni İspanya ya götürdü.. Oradan Almanyaya ve geçti beni Havz plâjlarında bıraktı. Oh, hiç unutamıyorum, Havza bulduğumuz sıralarda idi. Serj Almanyadan döneli birkaç gün olmuştu, limanda demirli duran muazzam bir trasatlantik yanırı.

Bu hatıra gözlerimde canlanmışca, dönen harp saygılarını Alenin de gemisine denize açılması, düşmanla çarpışması ve belki de gemisinin sulara gömülmesi kendisinin amansız dalgalar arasında can vermesi ihtimalini düşündüm. Gayri

ihtiyari gözlerim yaşarmıştı. Alen dikkatle yüzüme baktı, sonra:

— Affet beni Hüget, dedi. Seni üziyorum. Meğer öyle aldandım ki..

Ellerimi avuçları içine aldı, ufak busellerle parmaklarını öpmeye başladı. Akşamdanberi yüzüne hakim olan sert, haşın mana yerine şimdi gözlerinde sevgi, merhamet okunuyordu. Bocaladım:

— Fakat neden Alen, ne oldu ki?

Yavaş sesle konuştu:
— Sızden şüphe etmişim.. Şimdi beni affetmenizi rica ediyorum.. Ah eğer bilseniz..

Fazla bir şey bilmek istemiyordum, muhakkak olarak anladığımı onun hâlâ beni sevdiğiydi.

Dünyanın bütün sevinçleri yenden gönlümde canlanmıştı. Sevilmeğe muhtaç bir kedi gibi on soğukluştum, artık hiçbir fenalık beni pençesine alamazdı. Bu gölgeli aşk bana büyük bir gurur veriyordu. Bu kere ona sevgiyi tatlı tırmak benim vazifemdi.. Ona teminat vermek lâzımdı. Güzel başını göğsümün üzerine çektim.. İnce elbisem yanığının ateşini tutamıyor, göğüslerim ateş düşmüş gibi yanıyordu.

Dudaklarımı saçlarına yaklaştırmış, hafif bir sesle konuşuyordum.

— Alen hiç bir şüphen olmasın. Kalbimde rakibin yoktur.. Bahsettiğin adam bana sadece ıstırap vermiştir, zevk değil.. Bundan sana şimdiye kadar bahsetmedim, çünkü o ne de olsa kocamdır. Fakat siz bana öyle büyük bir sevinç verdiniz ki, hayat önümde yeniden açıldı. Siz de erkek kalbinde kaybolduğumu zannettiniz.. vicdanı buldum. Ötekiğin yanında öyle ıztırab çekiyordum ki.. İnsan kalbinde aranan incelik, hassasiyet yerine onda sadece bir para hırsı buluyordum. O tabiatın verdiği bütün vasıfları inkâr eden bir karaktere malik, hayatı altından bir sandalye üzerine oturtmuş, bu sandalye devriline, düşülecek yer çirkeftir. Bu altın sandalyeye gelince, o da hakiki meziyetler değil, kocama göre sadece servettir.

Ben onun için salonunda, sofrasında güzel görünen bir manken den ibaretim. Biliyorum, aldandım, fakat heyhat, çok geç kalmıştım. Hem biliyor musun Alen onun ne müthiş, hareketleri, ne zalim düşünceleri vardır. Eğer gündüz olsaydı sana sırtımı gösterir Serj hakkındaki kanaatini ikmal ettirirdim. Bilmem neden, sevdiğim bir erkeğe bütün dertlerimi dökmek, onu anlayan bu kalbe bir teselli bul-

mak arzusu ile yanıyordum. Sözüm devam ettim:

— Evet Alen, evlendiğimiz günlerindeydi. Bir gece Serj ile birlikte bir bara gitmiş biraz eğlenmiştik. Serj fevkalâde çok içmişti. Eve döneceğimiz zaman sallanıyordu. Fakat o gece onda garip bir değişiklik görmüştüm. Bana ediyord, sevgiden bahsediyordu. An için gönlümde bir ümit parlamıştı, kocamın beni sevdiğini nma kapılmış âdet sevinç duyuyordum.

Serj ayakta sigara içiyordu, mantomu çıkardım, kocam dikkatle vücudumu gözden geçiriyordu. bitem beline kadar açık giymiştim. Nihayet kocamın benimle ilgisi kadar olmağa başladığını düşünerek tatlı hayallere dalmıştım. O sırada Serj kollarını uzatarak bana çağırırdı, kalbim sevinçle dolu idi. Bu halde kendimi kollarına alıyordum. Fakat Serj kollarıma aldıktan sonra tuttuğu sigarasını birdimbire lak sırtına bastırarak söndürdü. Canımın nasıl yandığını tahmin edemezsin Alen. Kendimden geçtim.. Ayıldığım zaman, sefkate lu nazar yerine gene kocamın gözleriyle karşılaştım.

Alen dayanamamış, sözümlü olmuştu:

— Yalvarırım Hüget, bahsetme.. Alçak herif.. Fakat bir çocuksun yavrum.. Sana böyle hareket olunur mu? Hüget bana bu katil ruhlu adamdan bahsetme.. Bunlar seven erkeğe söylenecek sözler değil.. (Devamı var)

Deniz Levazım Satınalma Komisyonu ilânları

Marmara Üssübhari K. Satınalma Komisyonundan:			
Cinsi	kilosu	Tahmini fiyatı	Tutarı
		Kuruş	Lira
Kuru fasulye	24000	23	5520
Nohut	22000	17	3740

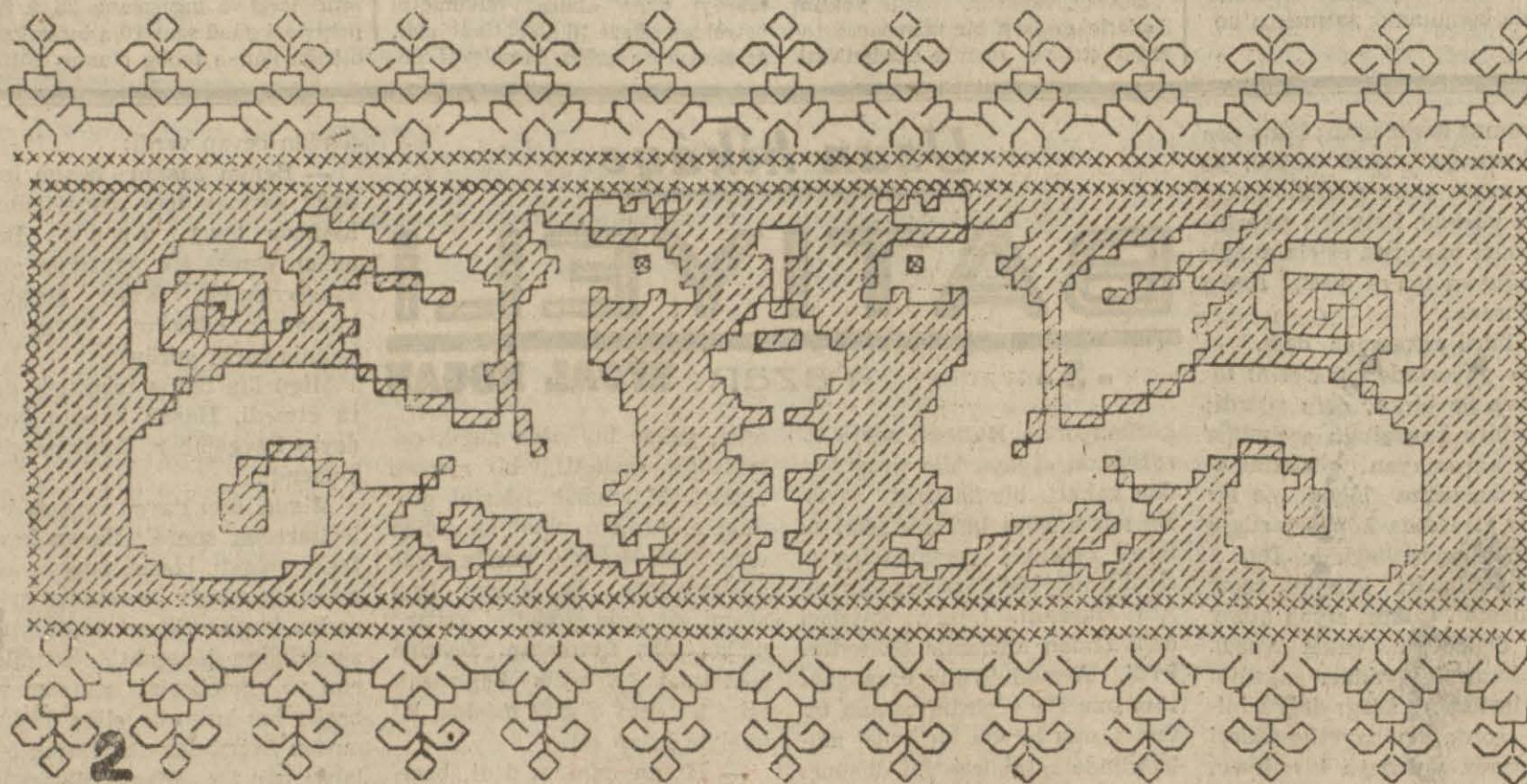
1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı iki kalem yiyecek maddeleri pazarlıkta satın alınacaktır.
2 — Pazarlığı 19 Eylül 940 perşembe saat 14 te İzmitte tersane kapısında ki komisyon binasında yapılacaktır.
3 — İşbu maddeler bir veya ayrı ayrı taliplere ihale edilebilecektir. Teminatları ihaleyi müteakip bedelinin yüzde 15 nisbetinde derhal alınacaktır.
4 — İsteklilerin muayyen gün ve saatte bu işle alakalı olduklarına dair vesakile birlikte komisyonu müracaatları. (8745)

Marmara Üssübhari K. Satınalma Komisyonundan:			
Cinsi	kilosu	Tahmini fiyatı	Tutarı
		Kuruş	Lira Kr.
Firing	5205	30	1561 50
Şehriye	1735	24	416 40
Erik reçeli	1626	45	731 70
Ayva reçeli	1626	40	650 40

1 — Yukarıda cins ve miktarı yazılı dört kalem yiyecek maddeleri pazarlıkta satın alınacaktır. Pazarlığı: 18 Eylül 940 çarşamba günü saat 14 te İzmitte tersane kapısındaki komisyon binasında yapılacaktır.
2 — İşbu maddeler bir veya ayrı ayrı taliplere ihale edilebileceğinden teminatları ihaleyi müteakip yüzde 15 nisbetinde derhal alınacaktır.
3 — İsteklilerin muayyen gün ve saatte komisyon başkanlığına müracaatları. (8746)

Bir kitara
hocası
aranıyor

Metod üzerine ders verebilen bir kitara hocası aranmaktadır. Gazetemiz idarehamesine müracaat.

Örtü mahfazalarından birinin örneğini de bugün veriyoruz. Diğer ikisini de yarın ve öbür gün bulacaksınız.

Kadın okuyucularımıza hatırlatıyoruz: Bu nevi iş örnekleri koymamız sizin işinize yarayacak mı? Koy-

makta devam edelim mi, etmiyelim mi? Lütfen bize kısaca cevap veriniz!

Adres: En Son Dakika gazetesi, Ankara caddesi, İstanbul

Telefon: 23872

18 Eylül
Çarşamba günü
HABER
Gazetesinde

Bayrağımı
nasıl
kurtardım
İskender Fahreddin
romanı

KANCA
Bekir Sıtkı Kunt'un
büyük Bir hikâyesi

T. İŞ
Bankası

1940 Küçük Cari Hesaplar

İkramiye Planı	
1 adet 2000 lirası	= 2000
3 adet 1000 lirası	= 3000
6 adet 500 lirası	= 3000
12 adet 250 lirası	= 3000
40 adet 100 lirası	= 4000
75 adet 50 lirası	= 3750
210 adet 25 lirası	= 5250

Keşideler: 1 Şubat, 1 Mayıs, 1 Ağustos, 1 Ekim tarihinde yapılır.